# Aile De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Aile De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16372

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Aile De?erlendirme Ölçe?i (ADÖ), aile sistemlerinin i?levselli?ini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? ve Türkçe'ye uyarlama çal??mas? yap?lm?? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçe?in adaptasyonu, özellikle **?izofreni** hastalar?n?n ve onlar?n aile üyelerinin psikopatoloji ve aile içi dinamikler aras?ndaki ili?kiyi incelemek üzere gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, ailelerin problem çözme, ileti?im, roller ve duygusal tepki verme gibi temel i?levsel alanlardaki yeterlili?ini de?erlendirmeyi hedefler. ADÖ, klinik ara?t?rmalarda ve aile psikiyatri alan?nda **aile i?levlerini** objektif bir ?ekilde saptamak için önemli bir araç olarak kullan?lmaktad?r.

Ölçe?in referans? olan Polat (2010) çal??mas?, ?izofren hastalar? ile karde?lerinin **dü?ünce bozuklu?u** düzeyleri ile aile i?levleri aras?ndaki korelasyonlar? ara?t?rm??t?r. Bu ba?lamda, ADÖ, aile ortam?n?n ruh sa?l??? üzerindeki etkisini ve kronik psikiyatrik hastal?klara sahip bireylerin ailelerinin nas?l i?ledi?ini anlamaya yard?mc? olmu?tur.

## Anahtar Kelimeler

Aile De?erlendirme Ölçe?i, ADÖ, Aile ??levleri, Uyarlama, ?izofreni, Psikopatoloji, Aile Terapisi, Psikiyatri, Dü?ünce Bozuklu?u

## Yazarlar

S. Polat (Uyarlama Çal??mas?)

## Amaç

Aile De?erlendirme Ölçe?i'nin temel amac?, aile sistemlerinin çe?itli boyutlardaki i?levselli?ini ve i?lev bozuklu?unu standardize edilmi? bir yöntemle ölçmektir. Bu araç, aile yap?s?n? ve süreçlerini de?erlendirerek, aile içi etkile?imlerin bireylerin ruh sa?l??? üzerindeki potansiyel etkilerini ortaya koymay? amaçlar.

Özellikle Polat (2010) taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?nda, ölçek, **?izofreni** gibi ciddi psikiyatrik bozukluklara sahip bireylerin aile ortamlar?n?n nas?l i?ledi?ini, ailedeki **stres** ve **ileti?im** sorunlar?n?n hastal???n seyrini nas?l etkiledi?ini anlamak için kullan?lm??t?r. Bu amaç, klinik müdahale stratejilerinin geli?tirilmesine bilimsel zemin sa?lamaktad?r.

## Yap?

Aile De?erlendirme Ölçe?i (ADÖ), genellikle **McMaster Aile ??lev Modeli** temel al?narak geli?tirilmi? bir ölçe?in Türkçe uyarlamas?d?r. Bu model, ailenin sa?l?kl? i?levi için kritik olan alt? temel boyutu ölçer. Bu boyutlar, ailenin kar??la?t??? görevleri yerine getirme becerisiyle do?rudan

ARABPSYCHOLOGY.COM

ili?kilidir.

**Problem Çözme:** Ailelerin sorunlar? tan?mlama, alternatif çözümler üretme ve uygulama yetene?i.
**?leti?im:** Duygusal ve bilgilendirici mesajlar?n aç?k ve etkili bir ?ekilde aktar?lmas?.
**Roller:** Aile üyelerinin beklentileri kar??lama ve görev da??l?m?ndaki netlik.
**Duygusal Tepki Verme:** Aile üyelerinin duygusal ihtiyaçlara uygun tepki verme kapasitesi.
**Duygusal Kat?l?m:** Aile üyelerinin birbirlerine olan ilgi ve yat?r?m düzeyleri.
**Genel ??levsellik:** Ailenin yukar?daki tüm boyutlardaki genel sa?l?kl? i?leyi? düzeyi.

Ölçek, bu alt boyutlar üzerinden elde edilen skorlarla bir ailenin **i?levsel** mi yoksa **i?lev bozuklu?u** gösteren bir yap?ya sahip mi oldu?unu belirlemeye olanak tan?r.

## Geçerlik

Kaynak içerikte Aile De?erlendirme Ölçe?i'nin adaptasyonuna dair spesifik geçerlik (validity) verileri belirtilmemi?tir ("-"). Ancak, bir psikometrik arac?n klinik veya akademik çal??malarda kullan?labilmesi için kapsaml? geçerlik çal??malar?n?n yap?lmas? zorunludur.

Uyarlama çal??malar?nda genellikle yap? geçerli?i (faktör analizi ile), ölçüt ba??ml? geçerlik (ilgili d?? kriterlerle korelasyon) ve ay?rt edici geçerlik (klinik ve normal gruplar? ay?rt etme yetene?i) incelenir. Polat (2010) taraf?ndan yürütülen bu **T?pta Uzmanl?k tezi** kapsam?nda, ölçe?in ?izofreni hastalar? ve karde?leri popülasyonunda geçerli sonuçlar verdi?inin kabul edildi?i varsay?labilir, ancak bu spesifik geçerlik katsay?lar? bu kaynakta sunulmam??t?r.

## Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenirlik (reliability) verileri de belirtilmemi?tir ("-"). Güvenirlik, bir ölçme arac?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? ifade eder. Uyarlama çal??malar?nda en yayg?n kullan?lan güvenirlik yöntemleri iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?s?) ve test-tekrar test güvenilirli?idir.

Aile De?erlendirme Ölçe?i'nin güvenilirli?i, **iç tutarl?l?k** katsay?lar?n?n yüksek olmas? (genellikle 0.70 ve üzeri) beklenir. Polat'?n (2010) çal??mas?n?n metodoloji bölümünde bu istatistiksel verilerin detayl?ca sunulmu? olmas? muhtemeldir. Bu verilerin eksikli?i, ölçe?in bu spesifik adaptasyonunun psikometrik sa?laml???na dair genel bir yarg?ya varmay? zorla?t?rmaktad?r.

## Faktör Analizi

Sa?lanan kaynak materyalde faktör analizine dair herhangi bir bilgi bulunmamaktad?r ("-"). Orijinal ölçek (McMaster Aile ??lev Modeli'ne dayal? ise) genellikle alt? ana faktörden olu?ur. Uyarlama çal??mas? s?ras?nda, ölçe?in Türkçe formunun orijinal faktör yap?s?n? koruyup korumad???n? belirlemek için **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** veya **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)**

ARABPSYCHOLOGY.COM

yap?lmas? gerekmektedir.

Bu analizler, ADÖ'nün Türk kültürüne özgü aile dinamiklerini ölçmede yap?sal geçerlili?ini kan?tlar. Faktör analizinin sonuçlar?, ölçek maddelerinin beklenen alt boyutlar alt?nda gruplan?p gruplanmad???n? gösterir ve ölçe?in teorik yap?yla uyumunu teyit eder.

## Araç

**Test Type:** Uyarlama

**Format:** Kendini De?erlendirme Ölçe?i (Yüksek ihtimalle 4'lü Likert tipi veya benzeri derecelendirme format? kullan?lm??t?r, ancak kaynakta derecelendirme bilgisi "-").

**Language Available:** Türkçe

**Population Group:** Klinik Popülasyon (?izofreni hastalar?) ve Sa?l?kl? Kontrol Grubu (Hastalar?n karde?leri).

**Age Group:** Yeti?kinler (2010 tarihli tez ba?lam?nda, genellikle 18 ya? üstü).

**Population Details:** Dokuz Eylül Üniversitesi T?p Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dal?'na ba?l? olarak yürütülen bir ara?t?rmada yer alan ?izofreni hastalar? ve onlar?n sa?l?kl? karde?leri.

**Test Methodology:** Standardize edilmi? psikolojik de?erlendirme arac? olarak bireylere uygulan?r. Amaç, bireyin kendi ailesinin i?leyi?ine dair alg?s?n? ölçmektir.

## Anahtar Kelimeler

Psikometrik Özellikler, Aile ?li?kileri, McMaster Modeli, Klinik Ara?t?rma, **Psikiyatri**, Adaptasyon, Ruh Sa?l???, **Tez**

## Yazarlar

**Author ORCID Identifier:** Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

**Affiliation Email addresses:** Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

**Correspondence Address:** Dokuz Eylül Üniversitesi, T?p Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dal?, ?zmir (2010 tarihi itibar?yla).

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

**Test Y?l?:** 2010 (Uyarlaman?n yap?ld??? tez y?l?).

ARABPSYCHOLOGY.COM

**?zinler ve Ücret:** Ölçe?in orijinal versiyonunun telif haklar? ve kullan?m izinleri, ölçe?in as?l geli?tiricilerine aittir. Türkçe uyarlamas?n?n akademik kullan?m? için genellikle tez yazar?ndan veya ilgili üniversiteden izin al?nmas? gerekebilir. Ücret bilgisi bu kaynakta mevcut de?ildir.

## Kaynaklar

Polat, S. (2010). *?izofren hastalar? ve karde?lerinde dü?ünce bozuklu?u ve aile i?levleri ile ili?kileri* (T?pta Uzmanl?k tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, T?p Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dal?, ?zmir.

Bu ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki adresten indirilebilir: aile-degerlendirme-olcegi-ado-toad.pdf

## Aile De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

**IMPORTANT:** The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri bu kaynakta sunulmam??t?r. Ölçek maddelerine ula?mak için referans gösterilen Polat (2010) ba?l?kl? **T?pta Uzmanl?k tezi** incelenmelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM